

disseny=igualada

Document de Bones Pràctiques als encàrrecs públics de Disseny i Cultura Visual
Igualada, 1 de maig de 2018

1. COMPROMÍS AMB LA QUALITAT I LA CONTEMPORANEÏTAT

Disseny=igualada es dirigeix a les formacions polítiques que concorren a les eleccions municipals per a l'Ajuntament d'Igualada i els proposa un marc de recomanacions per apostar, de forma clara, pel disseny i la cultura visual de qualitat, amb el ben entès que, aquesta, no es limita a una claredat d'identitat o imatge, sinó que és extensible a tots els àmbits de l'activitat o competència municipal, com ara el disseny gràfic i digital de material de difusió i publicacions, el disseny d'interiors, l'escultura pública, la remodelació o creació d'espais públics com ara places, parcs i jardins, el mobiliari i el paisatge urbà, la senyalística, la programació d'exposicions d'arts plàstiques i la cultura visual en general.

Es proposa, en definitiva, fer d'Igualada una ciutat compromesa amb la qualitat i la cultura contemporània on el principal objectiu i beneficiari ha de ser el ciutadà.

2. CRITERIS GENERALS

En tota decisió relativa a encàrrecs o concursos públics de disseny i en les polítiques de cultura visual, a més dels principis d'ergonomia i funcionalitat, s'aplicaran els criteris de bona comunicació, qualitat formal, innovació i risc. Es tindrà en compte una perspectiva de gènere no estereotipada i inclusiva amb els col·lectius menys visibilitzats. S'aplicarà el concepte de disseny per a tothom de manera que cap element patrocinat, promogut o realitzat per l'Ajuntament suposi un obstacle d'accés o comprensió per a ningú.

3. DECISIONS DELEGADES, LA DISTÀNCIA DEL BRAÇ

Les decisions estètiques, formulades en termes de qualitat estètica o artística, a l'àmbit de l'administració pública, s'han de delegar a persones expertes, amb àmplies competències sobre les matèries del disseny, les arts plàstiques, l'arquitectura i la cultura visual en general.

Es proposa, més concretament, aplicar el principi de l'*arm's length* –o distància del braç– que caracteritza les polítiques artístiques i culturals de països anglosaxons, i que delega la presa de decisions de caràcter estètic (resolució d'encàrrecs i concursos públics) a persones formades i independents, tot evitant l'ús partidista de la cultura, l'arbitrarietat, l'amiguisme o els gustos personals –per bons que siguin– de responsables polítics o funcionaris.

4. CONTRACTACIÓ

Els diferents departaments de l'Ajuntament es comprometen a lliurar un document informatiu amb l'encàrrec (*briefing*) on s'especifiquin per escrit les condicions de la petició:

- Definició d'un objectiu: el projecte específic o l'objecte a dissenyar (per exemple una escultura, un cartell, un trofeu, etc.)
- Definició d'una finalitat: quin ús es donarà a la peça creada pel dissenyador (per exemple un espai per a criatures, comunicar un esdeveniment, il·luminació artística de carrers etc.)
- Públic o usuari a qui va dirigit i àmbit on s'aplicarà o publicarà (per exemple públic en general per a un barri, oficina d'assessorament de gent gran de la ciutat,
- Requisits: explicació de les característiques del projecte, aplicacions, condicions tècniques, etc.
- Planificació i temporalització.
- Pressupost.

El *briefing* serà signat per ambdues parts i s'hi adjuntaran i signaran les modificacions que es produeixin durant el desenvolupament del projecte.

Encàrrecs.

En totes les actuacions impulsades per l'Ajuntament, el pressupost de les quals sigui inferior a 3.000,00€, s'estableix el compromís de contractar, per encàrrec directe, professionals del disseny o la cultura visual, especialitzats en cada vessant.

En tota l'oferta d'encàrrec que faci l'Ajuntament, es fixarà un pressupost econòmic de retribució, proporcional a la feina demanada, equilibrat i no discriminatori per raons d'edat, gènere, experiència o anys de dedicació, residència o trajectòria, i es prioritzarà sempre la qualitat.

Concursos.

Les bases de qualsevol concurs, a més del *briefing*, hauria de tenir com a mínim: (recomanacions de l'ADG-FAD)

- Definició dels participants: a qui es convoca (si és un concurs obert només a estudiants, un concurs restringit a un llistat de professionals, etc.)
- Composició del jurat: el participant té dret a saber qui jutjarà la seva feina, quina és la seva professió i amb quin criteri es valorarà. Es recomana que, com a mínim, la meitat dels membres del jurat siguin professionals en actiu.
- Remuneracions: s'han de concretar les remuneracions per finalistes i adjudicatari i, si el fet de ser seleccionat, comporta alguna obligació (per exemple participar en actes públics, etc.) També és convenient especificar si el concurs pot declarar-se desert o no.
- Drets d'autor: el convocant ha d'establir de forma clara les condicions de l'adquisició dels drets d'explotació.

5. ÀMBITS D'APLICACIÓ

A. Disseny Gràfic i Digital.

En la selecció del disseny de *flyers*, prospectes, postals, cartells, publicacions i demés material gràfic que publiqui l'Ajuntament d'Igualada, així com espais web o aplicacions informàtiques, s'aplicaran els criteris assenyalats a l'apartat 1.

Tots els elements de comunicació compliran amb els criteris de claredat comunicativa, correcció lingüística, legibilitat, usabilitat, coherència entre forma i contingut i consistència amb l'objectiu a comunicar.

Els responsables de la selecció del dissenyador procuraran donar opcions als diferents professionals i estudis de disseny, evitant tota discriminació que no sigui la qualitat i el compliment dels criteris esmentats.

B. Disseny d'Interiors.

En tota obra de reforma d'edifici, rehabilitació o de nova construcció que faci l'Ajuntament d'Igualada (oficines d'administració, infraestructura, equipament o servei públic, etc) es tindrà en compte la intervenció i participació de Dissenyadors d'Interiors a partir dels criteris apuntats a l'apartat 1.

Els espais respondran sempre a criteris de confort, sostenibilitat ambiental i s'exigirà el compliment de la normativa sobre accessibilitat. En les actuacions realitzades en edificis vells s'intervindrà amb respecte amb els antecedents històrics i culturals sense que això sigui motiu per no fer propostes de risc i qualitat

S'aplicarà, a més, la normativa preceptiva sobre la convocatòria de concursos.

C. Disseny de producte (mobiliari urbà).

En tota l'oferta que l'Ajuntament d'Igualada faci en matèria de disseny de producte (per exemple plaques commemoratives, trofeus) i en l'adquisició i instal·lació de mobiliari urbà (bancs, marquesines, il·luminació, parades de transports públics, displays informatius, etc.) es complirà amb els requisits de funcionalitat, durabilitat i accessibilitat universal. Es tindrà també cura de l'adaptació dels diferents elements al context urbà, arquitectònic i cultural i s'evitarà les interferències visuals i funcionals entre ells.

A més de l'acompliment de la normativa preceptiva sobre la convocatòria de concursos, també es tindran en compte els criteris apuntats a l'apartat 1. En el procés de selecció d'aquestes comandes hi haurà presència de professionals del disseny de producte o experts en la matèria.

D. Senyalística.

En qualsevol iniciativa de senyalística urbana (trànsit, plaques i numeració de carrers, tanques, etc), l'Ajuntament convocarà el respectiu concurs d'adjudicació que incorporarà els criteris nomenats a l'apartat 1.

A més inclourà criteris ergonòmics i de legibilitat, coherència informativa i estilística, claredat jeràrquica i coherència cromàtica amb l'entorn. De la mateixa manera, cal establir normes per escollir els llocs adequats on hagin de col·locar-se els gràfics d'acord amb la seva funció, i aplicar els principis bàsics de visibilitat per automobilistes, vianants i persones amb dificultats sensorials. Es tindrà cura de l'adaptació dels gràfics al context urbà, arquitectònic i cultural.

La resolució del concurs serà delegada a un jurat/Comissió de Cultura Visual.

E. Patrimoni i paisatge.

El patrimoni i paisatge urbà d'Igualada, entès com un conjunt de particularitats, complex, interrelacionat i conflictiu, serà focus de preocupació i intervenció municipal. L'Ajuntament incorporarà criteris de millora, posada en valor, recuperació i intervenció del patrimoni i del paisatge urbà a través d'una reforma de la normativa de construcció, recuperació o remodelació de façanes, rètols d'establiments comercials, etc. o la intervenció directa amb la creació de nous espais públics com places, jardins, parcs, entorn natural, etc.

L'adjudicació de les actuacions es farà per concurs i la seva resolució podrà delegar-se a un Jurat/Comissió de Cultura Visual.

F. Obra artística a l'espai públic.

La instal·lació o adquisició d'obra d'art a l'espai públic a Igualada (monuments, escultures, murals, intervencions permanents o efímeres i d'altres espais públics digitals) promogudes per iniciativa popular, o pel mateix Ajuntament, caldrà adjudicar-se a través d'un concurs de mèrits la resolució del qual es delegarà a la Comissió de Cultura Visual.

De la mateixa manera, la reubicació o retirada d'obra d'art pública, estarà sotmesa a un informe perceptiu de la Comissió de Cultura Visual i acord previ amb l'autor/a o hereus (dret moral LPI).

E. Difusió artística i cultura visual.

L'Ajuntament d'Igualada es compromet a reservar un espai d'exhibició de la seva titularitat a les diverses expressions de la cultura visual contemporània (disseny, arquitectura, arts visuals, videoart, cinema d'autor) produïda a Igualada o en altres contextos. Aquest espai / local disposarà d'uns recursos adequats a la seva funció d'ajut a la producció, exhibició i projecció de la cultura visual. La programació es basarà en criteris apuntats a l'apartat 1. Podrà encarregar-se a un/a comissari per concurs anual o bé a un Jurat o Comissió de Cultura Visual.

6. ÀMBIT DE DECISIÓ

Jurat de Concursos (*ad hoc*)

Serà format per persones professionals i expertes, amb coneixements i competències sobre cultura visual, que resoldran els concursos convocats en els àmbits d'aplicació d'aquest document.

Comissió de Cultura Visual:

Per tal d'assegurar l'aplicació de criteris de qualitat, rigor, compromís i risc, en la presa de decisions sobre totes les matèries o àmbits recollits en aquest document, l'Ajuntament d'Igualada es compromet a crear una Comissió de Cultura Visual (o qualsevol altra denominació), integrada per professionals del disseny, de les arts visuals, crítics o historiadors, o experts en altres matèries afins o properes. Aquest organisme tindrà plena autonomia i les seves decisions seran vinculants. Es renovarà cada dos anys i en cap cas, els seus components o les agències o empreses a les quals estiguin vinculats, podran optar als encàrrecs o presentar-se als concursos.